MŪSŲ PASTOGĖ

Lithuanian Australian Weekly "Our Haven"

Registered for posting as a newspaper categotry B

XXVII-ji metai

15.3.1976, Nr. 10 (1415)

Lietuvos Nacionalinė Mokslo ir Studijų Biblioteka

ČIA VISŲ MŪSŲ RŪPESTIS

Kas 10 metų Lietuvių Skautų Sąjunga ruošia Tautinę Stovykla. Nuo Lietuvių Skautų įsikūrimo 1918 m. yra buvusios penkios Tautinės Stovyklos: pirmos dvi Lietuvoje, trečioji Vokietijoje, ir paskutinios dvi Šiaurės Amerikoje. Australijos Rajonui tenka garbė suruošti VI Tautinę Stovyklą 1978 m.

Mums Australijos lietuviams ši stovykla ypač svarbi. Tautinė Stovykla Australijoj atnaujintų mūsų susidomėjimą lietuvišku skautavimu, duotų naujo impulso mūsų jauniems vadovams dirbti ir atbudintų vyresniųjų ypač buvusių skautų susidomėjimą prisidėti bent dalinai prie Tautinės Stovyklos ruošos. Be to ši stovykla mums duotų progos pasikeisti lietuviškomis skautiškomis žiniomis su užjūrio skautais ir be abejo daug ko naujo išmoktume. Svarbiausia, pasiruošimas Tautinei Stovyklai įprasmintų mūsų lietuviško skautavimo veiklą Australijoje su konkrečiu uždaviniu ir tuo būdu vėl sustiprintų mūsų silpnėjančią veiklą.

Į šią stovyklą tikimės atvykstant nemažiau kaip 100 lietuvių skautučių iš užjūrio, t.y. Kanados, JAV, Anglijos, Vokietijos, Brazilijos ir Argentinos.

Iš užjurio skautų - čių prašytumėm, kad jie apsimokėtų savo keliones iki Australijos, o mes stengtumės padengti jų išlaidas Australijoje, pav. stovyklos mokestį, vietinį transportą, ekskursijas, ir t.t. Šiam reikalui buvo sudaryta sąmata šimtui skautų, atvykstančių iš užjurio. Suma sieks nemažiau $8000 (į sumą įskaičiuota ir infliacija). Šią sumą pagrindinai galvojame surinkti su mecenatų pagalba, t.y., asmenų, kurie dvejų metų tarpe pažadėtų paaukoti nemažiau $100. Ieškome bent 80 duosnių asmenų išvisos Australijos, kurie galėtų būti mecenatais. Palengvinimui, šią sumą būtų galima paaukoti iš karto arba dalimis iki 1977 m. pabaigos.

Žinoma, kiekviena kad ir mažesnė auka bus mielai laukiama. Norėtumėm priminti mieliems skaitytojams, kad Kanados ir Amerikos lietuviai buvo ir mums australiečiams labai dosnūs per I ir II Pasaulio Jaunimo Kongresus, ne tik buvo australiečių visas pragyvenimas apmokėtas Kongresų metu, bet ir dalis kelionių išlaidų. Taip pat mūsų atstovai į V Tautinę Stovyklą (1968) ir Jubiliejinę Stovyklą (1975) gavo finansinę paramą iš Amerikos ir buvo labai šiltai priimti.

Prisiminkime, kad bus daugiau Jaunimo Kongresų ir Skautų Stovyklų Amerikoje, ir neabejotinai šiaurės amerikiečiai mus vėl parems taip, kaip parėmė praeityje. Atėjo ir mums eilė parodyti mūsų Australišką dosnumą.

AUKAS PRIIMA:

SYDNEY: B. Barkus, 80 Links Ave.,Concord, NSW, 2137, Tel. 73-3984.
MELBOURNE:
H Antanaitis, 4 Robert st., North Balwyn, Vic. 3104, telef. 857-7248.

ADELAIDE:
V.P. Neverauskas, 36 Donald st., St. Marys, S.A. 5042, tel. 277-1129.

CANBERRA:
A. Pilka, 29 Westgarth St., O'Connor, ACT 2601, telef. 48-7828.

Norintieji tiesioginiai aukoti, prašome siųsti aukas VI T. S. Rengimo Komiteto Iždininkui: V. Vaitkus, 42 The Corso, Parkdale, Vic. 3194.

Čekius rašyti 'Lithuanian Scouts Jamboree Fund'.

Visų mecenatų ir kitų aukojusių pavardės bus skelbiamos spaudoje.

VI Tautinės Stovyklos
Rengimo Komitetas

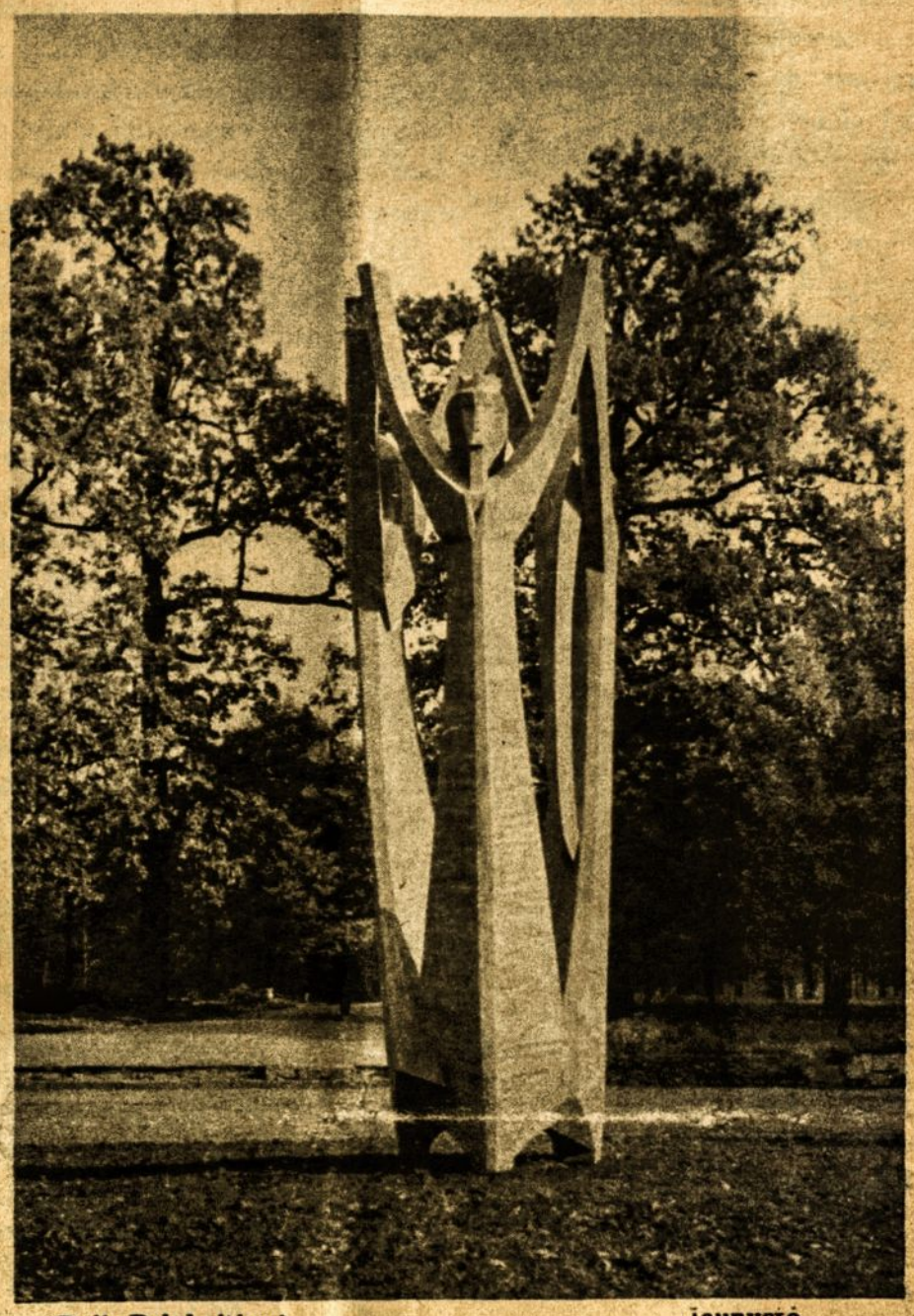

Dalia Palukaitienė — Jaunystė

Dekoratyvinė skulptūra iš gelžbetonio, 6 m. aukščio, pastatyta Kaune prieš Sporto Rūmus

MIRUSIEJI

STASYS PILKA, Lietuvos dramos aktorius ir teatro veteranas, sulaukęs 78 m. amžiaus, vas. 5 d. Chikagoje. Buvo gimęs Petrapilyje, kur žengė primuosius scenos meno žingsnius. Po antrojo pasaulinio karo įsikūrė Chikagoje, kur iki mirties vaidino, režisavo ir rašė teatro klausimais spaudoje.

BRONIUS JONUŠAS, muzikas, kompozitorius, sulaukęs 76 m. amžiaus, po sunkios ligos, vas. 12 d. Omaha mieste (Amerikos vidurvakariuose) Ilgus metus vadovavo Omahos lietuvių 'Rambyno' chorui, o 1958 m. Stutgarte įgrojo savo maršų plokštelę 'Graudžia Trimitai'

RAPOLAS SKIPITIS, teisininkas, nepriklausomybės kovų savanoris, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministeris, sulaukęs 89 m. amžiaus, vas. 23 d., Čikagoje. Buvo Draugijos užsienio lietuviams remti vienas iniciatorių, Pasaulio Lietuvių pirmojo kongreso Kaune pirmininkas, 'Ukininko Balso' redaktorius. Parašė keturis savo atsiminimų tomus.

Lenkų protestas

Jau skaitėme (žiūr. M.P. Nr. 8), kad Lenkijos komunistų partija savo suvažiavime numačiusi Lenkijoje padaryti konstitucinių pakeitimų: Lenkija turės vadintis Lenkijos Socialistinė Respublika, panaikinamas seimas ir jo vietoje bus renkama deputatų taryba vien iš komunistų, kaip Sov. Sąjungoje, įvedamas konstitucinis punktas, kad Lenkija susiriša amžinais draugystės ryšiais su Sov. Sąjunga.

Tokie pakeitimai stumia Lenkija į tiesioginę sovietų priklausomybę. Dėl to viso pasaulio laisvieji lenkai subruzdo protestams. Tokia protesto demonstracija numatoma ir Sydnejuje kovo 27 d., kurią rengia Lenkų Nationalinis Komitetas N.S.W. Numatoma: iškilmingos pamaldos Sydnejaus katalikų St. Marys katedroje 10 val. ir vėliau, 1 val. Sydnejaus Town Hall apatinėje salėje masinis susirinkimas, su kviestiniais oficialiais svečiais ir kalbėtojais.

Demonstracijai rengti komitetas kviečia ir lietuvius joje gausiai dalyvauti. Pakviestas oficialiai lietuvius atstovauti Syd. apyl. pirmininkas p. K. Stašionis, Vyt. Patašius, kuris pasakys ir kalbą. Lietuviai prašomi kuo gausiau dalyvauti, nes kova prieš Lenkijos subolševikinimą sutampa ir su lietuvių interesais Lietuvą išlaisvinti.

Įsidėmėkite: kovo 27 lenkų organizuojama masinė demonstracija - protestas prieš Lenkijos subolševikinimą. Tą dieną 10 val. pamaldos katedroje ir protesto susirinkimas Sydnejaus rotušės žemutinėje salėje 1 val.

AUSTRALIJOJE

Australijos min. pirm. Mr. M. Fraser išvyko oficialaus vizito į N. Zelandiją.

Federalinė vyriausybė šiais metais paskyrė 12 milijonų dolerių Darvino atstatymui, kuris buvo viesulo sunaikintas 1974 m. pabaigoje.

Skandalas dėl pašalpos Australijos Darbo partijai iš kitų kraštų labai sukrėtė buv. ministerio pirm. ir dabartinio darbo partijos lyderio G. Whitlam pozicijas. Darbiečių viršūnės dvi su puse dienos posėdžiavo, kaip išeiti iš keblios padėties, bet vis tiek savo lyderiu paliko G. Whitlamą su apribotom teisėm. Būdamas min. p - ku G. Whitlam buvo paskelbęs 'atvirą vyriausybę', o pasirodo, kad jis vėlėsi į tokias aferas, ko nežinojo net pačios partijos viršūnės.

***

Pereitą savaitę Australiją oficialiai vizitavo Jordano karalius Hussein su karaliene Alia. Atitinkamus priėmimus suruošė federalinė ir steitų vyriausybės.

***

Vien tik per sausio mėnesį Medibank apmokėjo gydytojų sąskaitų 83 milijonų dol. sumai.

***

Rytinėse Australijos valstijose išskyrus Queenslandą kovo 7 d. vasaros laikas pasibaigė, tačiau ateity planuojama vasaros laiką pratęsti pusei metų - nuo spalio pradžios iki kovo pabaigos.

Spaudos klausimu

Kiekvienas iš mūsų norime, kad mūsų spauda būtų kuo įvairesnė, originalesnė ir patraukesnė. Nuo ko tas priklauso? Nuo redaktoriaus - atsakys, be abejonės, kiekvienas net nemirktelėjęs. Tokiame atsakyme gal ir yra daug teisybės, tačiau ir labai toli nuo teisybės.

Tiesa, kad sumanus redaktorius laikraščiui labai daug reiškia ir net lemiamai laikraštį gali pakelti, jeigu jis yra sugebąs, įžvalgus, pajėgus atrinkti medžiagą, kuri skaitytoją suintriguotų, kitaip sakant, jeigu jis gali ir sugeba padaryti laikraštį turinio ir formos atžvilgiu įdomų, patrauklų ir įvairų. Tačiau vienas redaktorius labai nedaug ką gali padaryti, jeigu jis neturi pakankamo bendradarbių kadro, finansinio užnugario, ir jeigu tie bendradarbiai tėra tik atsitiktiniai, neapmokami, dažniausia be tinkamo pasiruošimo, be gilesnės erudicijos. Tokioje situacijoje redaktoriaus iniciatyva pačių aplinkybių labai siaurinama ir net apkarpoma, nes jis tiesioginiai pasidaro priklausomas nuo bendradarbių ir net pačių skaitytojų įnorių ir malonės. Ypač tas skaudžiai atsiliepia tokiam laikraščiui kaip Mūsų Pastogė, kuris neturi finansinės nepriklausomybės ir kuriam gali diktuoti kiekvienas pradedant bendradarbiais ir baigiant skaitytojais. Jeigu leidėjas būtų pakankamai finansiniai pajėgus, tai ir redaktoriaus padėtis pasidarytų tikresnė: jis galėtų pasirinkti bendradarbius ir iš jų reikalauti, nes jie būtų apmokami, kad jie rašytų ir informuotų nepagal savo nuotaikas, bet reguliariai ir pastoviai. Šiandie redaktoriaus padėtis yra tikrai apgailėtina, nes jis, išleidęs vieną numerį su baime žiūri į sekantį: ar jis sulauks pakankamai medžiagos ir informacijos, kad sudarytų sekantį numerį. Gali būti jo norai ir pastangos geriausios, bet jos dūžta, nes jis turi operuoti ne tuo, kaip norėtų, bet tuo, ko jis sulaukia.

Mūsų entuziazmas ir idealizmas dirbti, aukotis, veržtis su nauja iniciatyva akivaizdžiai kritęs su tendencija dar labiau smukti. Vyresnieji bendruomenės visuomeniniai ir kultūriniai aktyvistai jau išretėję, o likusieji išsisėmę ir pavargę, gi jiems pakaitų nedaug. Tas matosi visuomeninėje ir kultūrinėje veikloje, juo labiau šitas kritimas jaučiasi spaudoje. Net ir tie karštieji entuziastai, kurie anksčiau spaudoje reaguodavo teigiamai ar neigiamai į kiekvieną krustelėjimą, šiandie ir į esminius dalykus nekreipia dėmesio ir nerodo jokios reakcijos. Ką tai reiškia, tepasidaro išvadas kiekvienas pats.

O vis dėl to dirbti reikia. Juo labiau, kad mūsų sąlygose turima spauda yra vienintėlis ir gal paskutinis ryšys, kuris apjuosia mus visus, o per jį priartėjame ir prie kitų lietuviškų dalykų, nuo kurių jaučiamės nutolę. Savo laikraštį tuo pačiu ir turime remti, ne vien pinigais, bet lygiai ir informacija, kuri yra mūsų nusiteikimų ir veiklos atspindys.

Gaila, vietoj suglaudinus savo kad ir skystokas jėgas mes jas dar labiau trupiname. O tai liudija leidžiami lokaliniai mūsų pačių laikraštėliai ar informaciniai biuleteniai, kurie mūsų reprezentacinės spaudos ne tik nepakelia, bet greičiau ją susina. Juk per Mūsų Pastogę, kuri yra savaitinis laikraštis, galima vaizdžiau ir gal net greičiau informuoti savo apylinkės gyventojus, negu per leidžiamus vietinius dvisavaitinius ar mėnesinius rotatorinius spausdinius. O jiems parengti reikalingos ir lėšos, ir darbo jėga, ir daugelio žmonių laikas. Nauda iš to tokia, kad visa eilė stambesnių lietuviškų kolonijų dingo iš Mūsų Pastogės vien dėl to, kad pasitenkina vietiniais skrajojančiais lapeliais. Ar tas liudija mūsų solidarumą, ar nusigyvenimą, kad beliko tik savo kiemo rūpesčiai be platesnio žvilgsnio, kas vyksta aplinkui ar plačiau pasaulyje. Vieną kartą reikia atsimerkti ir į reikalus pasižiūrėti realiau. Vieną kartą turėtume pilnai įsisąmoninti, ką reiškia mūsų gyvenime lietuviška spauda ir iš to pasidaryti tinkamas išvadas.

(v.k.)

Kelionėms į Amsterdamą, Frankfurtą, Helsinkį, Londoną, Los Angeles, Oslo, Paryžių, Rygą, Singapūrą, Taliną, Vilnių ir kitas pasaulio vietoves kreipkitės į

Palanga Travel

Aptarnaujame visais kelionių reikalais: bilietais, vizomis, kelionių čekiais, viešbučių užsakymais ir t.t.

364 Sussex Street, SYDNEY, 2000 Telf. 262008

Lietuviškai kreipkitės pas Algį Bučinską Telf. 265066

PO SOVIETINIO KONGRESO

Vasario 25 d. prasidėjęs Maskvoje 25 sis Sovietų Sąjungos komunistų partijos kongresas dalyvaujant 5000 delegatų truko dešimt dienų. Tame kongrese be savųjų dar dalyvavo svečių iš kitų kraštų: Kubos Castro, italų Berlinguer ir satelitinių kraštų komunistų partijų viršūnių galvos. Kaip iš praeities praktikos žinome tokie kongresai kokios nors politinės galios ar įtakos iš viso neturi: nei kritikuoti vyriausybės bei partijos darbus, nei rinkti naujus vyriausius organus, kaip politbiurą. Tokio kongreso aukščiausia ir vienintėlė teisė priimti, ką paruošia ir pasiūlo politbiuras, ir pareikšti padėką ir palankumą. Nebuvo tokio atvejo Sov. Sąjungoje, kad partijos delegatai turėtų kokią nors teisę spręsti, ką nors nusodinti ar rinkti naujus asmenis. Visa tai padaroma už uždarų durų, o kongresui pristatomas tik įvykęs faktas, kuris tegali būti tik priimtas ir užgirtas be jokių rezervų.

Vis dėl to šie kongresai pasaulyje turi atgarsio, nes juose praskleidžiama šiek tiek sovietų vidaus ir užsienio politika. Šiame paskutiniame kongrese dar buvo tiek naujo, kad kitų kraštų komunistų partijų kai kurie atstovai drįso viešai pareikšti savo pažiūras nepriklausomai nuo sovietų. Taip, pavz., italų komunistų lyderis E. Berlinger pabrėžė, kad jie atsisako proletariato diktatūros ir savo krašte sieks bendro sutarimo demokratiniu keliu su kitom, nesocialistinėm partijom. Jis tuo pačiu išreiškė ir prancūzų, ispanų pažiūras, nes šių kraštų atstovai kongrese nesiteikė dalyvauti. Rumunijos lyderis Ceaucescou akcentavo politinį nepriklausomumą.

Po kongreso sovietų viršūnės nieko nepasikeitė išskyrus tai, kad pašalintas žemės ūkio ministeris Poliansky, kaip atpirkimo ožys už pereitų metų sovietų katastrofišką nederlių. Bet tai ne kongreso darbas, o veiksmai už uždarų durų politbiure,ką kongresas turėjo tik entuziastingai patvirtinti.

Įsidėmėtina Brežnevo kalba, kurioje jis atidengia sovietines pažiūras į šių dienų pasaulio politikoje šventą žodį detente. Helsinkio konferencija ir buvo tos detentės apoteozė. Amerikiečių valstybės sekretorius Dr. H. Kissinger stengėsi atiduoti detentės vardan viską, net būtų sutikęs, kad Amerika totaliai nusiginkluotų, bet kai po Helsinkio pamatė, kad sovietai nesilaiko jokių nei detentės, nei Helsinkio deklaracijoje pabrėžtų principų, jau paskutiniu metu kitaip kalba net perspėdamas amerikiečius, kad nėsą ko dėti vilčių į detentę, kai Kremlius tų nuostatų sau netaiko, o tik apkaltina kitus.

Kongrese Brežnevas nesivaržydamas pabrėžė sovietų pažiūras į detente: 'Detente ir taikingas sugyvenimas nustato tarptautinius santykius. Tai liečia kraštų nesantaikas ir nesutarimus, kurie neturėtų būti sprendžiami griebiant vienas kitą už gerklės. Tačiau detente neatšaukia ir nepakeičia klasių kovos dėsnių, ir negali būti vietos jokiam neutralumui nei kompromisui kovoje tarp socializmo ir kapitalizmo'. Kitaip sakant, jokia detente sovietų nesulaiko nuo kišimosi į kitus kraštus kelti sąmyšį, revoliucijas arba net tiesioginę intervenciją siekiant įvesti savo hegemoniją.

Atviru žvilgsniu

Helsinkio konferencijos 'Final Act' ir 35 valstybės, jų tarpe ir tariami Lietuvos globėjai ir užtarėjai - Jungtinės Amerikos Valastybės ir Vatikanas savo parašais pripažino Lietuvos inkorporaciją - įjungimą į Sovietų Sąjungą.

Nežiūrint to, dalis mūsų politinių veiksnių savo pareiškimais ir dalis mūsų spaudos savo bendradarbių rašiniais bando įrodinėti, kad pavz., JAV prezidento G. Fordo ir popiežiaus Pauliaus VI - jo žodiniai pareiškimai būk rodo, kad Helsinkio aktu tokio inkorporacijos pripažinimo nebuvę.

Kyla įtarimas, kad tuo norima tik paguosti visuomenę, ypač vadinamą 'liaudį', kad ji nepasidarytų absoliutiškai apatiška bet kokiai laisvinimo veiklai. Pažvelkime į faktus.

Tik ką spaudoje pasirodė Vasario 16 - sios proga Lietuvos Atstovui Washingtone J. Kajeckui prisiųstas iš JAV Valstybės Departamento (t.y. Užsienių Reikalų Ministerijos) raštas, pasirašytas ministerio pavaduotojo Robert Ingersoll, kuris vertime taip skamba:

'Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo penkiasdešimt aštuntų metinių proga man yra malonu pasveikinti ir persiųsti geriausius linkėjimus Jums ir lietuvių tautai Jungtinių Valstybių Vyriausybės ir žmonių vardu.

Šiais dušimtaisiais metais apžvelgiant Amerikos istoriją yra aišku, kad lietuvių kilmės žmonių gausus įnašas praturtino mūsų tautą.

'Mes gerai žinome lietuvių norą turėti laisvę ir laisvą apsisprendimą. Jų pastangos atsiekti šitą tikslą yra vertos mūsų pasigėrėjimo ir pagarbos'.

KIEK KOMUNISTŲ EUROPOS PARLAMENTUOSE?

Europos valstybių parlamentuose šiuo metu yra toks komunistų atstovų skaičius procentais:

Italijoje — 29, Suomijoje — 20, Islandijoje — 18.3, Prancūzjoje — 15, Liuksemburge — 10, Švedioje — 8, Olandijoje — 4.6, Danijoje — 3.3, Šveicarijoje — 2.5, Belgijoje — 2.3, Norvegijoje — 0.6. D. Britanijoje, V. Vokietijoje ir Airijoje komunistai nesudaro nei vieno procento.

Iš čia matome, kad

1) JAV vyriausybė sveikina Lietuvos nepriklausomybės 58 - tų metinių tik paskelbimo proga;

2) pripažįsta lietuvių įnašą į amerikiečių tautą;

3) JAV vyriausybė žino lietuvių norą turėti laisvę ir laisvą apsisprendimą ir

4) lietuvių pastangos atsiekti šitą tikslą vertos amerikiečių pasigėrėjimo ir pagarbos.

Kas gi čia įdomiausio? Gi, kad JAVvyriausybė žino mūsų norą turėti laisvę ir apsisprendimą. Betgi lietuvių tauta apsisprendė jau labai seniai, būtent, 1918 m. vasario 16 d. Tai kam dar apie tai rašyti!

Mums menka paguoda, kad amerikiečių tauta laiko mūsų laisvės siekimo pastangas vertas pasigėrėjimo ir pagarbos. Mums reikalinga pagalba!

Matome, kad po Helsinkio JAV vyriausybė oficialiu raštu skaito, kad Lietuva yra nelaisvėje, bet nieko jokių pažadų padėti išeiti iš tos nelaisvės. Ir bendrai, pats sveikinimas atrodo, lyg tai būtų užuojautos pareiškimas. Iš turinio aišku, kad JAV vyriausybė skaito, jog Lietuva yra Sovietų Sąjungos dalimi.

Man rodos jau pats laikas, kad mūsų politiniai veiksniai galų gale patys praregėtų ir visuomenę bliaiviau informuotų.

V. Šliogeris.

KALBA RAJONO VADAS

MIELOS SESĖS, BROLIAI, SKAUTŲ BIČIULIAI!

Skautybė yra mums jaunystės maršas. Mes žygiuojame per gyvenimą su šypsena, su daina, su džiaugsmu, niekada nepavargę, nesutižę. Tokia yra skautiška pasaulėjauta. Ją galima įsigyti iš mažų dienų tik skautybės auklėjimosi mokykloje. Laimingi tie, kurie ją iš mažens pamilsta ir gyvenime su ja niekada neišsiskiria.

Skautiškai lietuviška dvasia, krikščioniškoji dorovė ir didysis mūsų šūkis: Dievui, Tėvynei ir Artimui yra mūsų gyvenimo kelias, išpuoštas gamtos ir artimo meilės žiedais. Kelias kilnus ir įdomus, kuriuo einant dar niekas nėra nusivylęs ir kuris nieko neapvylęs.

Prisiimdamas šias pareigas džiaugiuosi, galėdamas Jums vadovauti. Iš Jūsų tik vieno prašau - mokykitės būti gerais skautais, o visa kita ateis savaime be jokių didelių pastangų. Tvirtai pasirinktas kelias Jums užtikrins pasisekimą gyvenime, skautybė Jus nuves į tikrą tautinį subrendimą ir į pilną žmoniškumą.

Drauge dirbdami, turėsime progos drauge ir džiaugtis, o tai ir yra tikroji skautiška veikla.

BUDĖK!

V.s. Dr. A. Mauragis
LSS Australijos Rajono Vadas

Naujasis rajono vadas Dr. A. Mauragis.

Susipažinkime:

Atvykęs į Australiją, 1949-50 m. Gretos emigracinėje šeimų stovykloje ėjo LSSigaliotinio pareigas; ten būdamas suorganizavo skautų skiltį. 1953-54 m. - liet. skautų atstovas - organizatorius prie egzilų skautų s -gos (ICCSA), 1956-57 m. 'Aušros' tunto skautų stovyklos viršininko pavaduotojas ir ilgametis stovyklų dalyvis, 1969 m. įvykusios Mt. Crawford, S.A., V -sios Tautinės Stovykos viršininkas, Sydnejaus 'Aušros' stovyklavietės pirkimo organizatorius, finansuotojas ir patikėtinis, Sydnejaus skautų tėvų komiteto ilgametis pirmininkas. Ypač Sydnejaus skautų vadovams gerai pažįstamas kaip patarėjas įvairiais skautiškos teorijos, ideologijos klausimais, parašęs trumpą vadovėlį skiltininkų kursams.

Į paskautininko laipsnį pakeltas 193o m. į skautininko - 1932 m., į vyr. skautininko - 1972 m.

Apdovanotas LSS ordinais: Už Nuopelnus - 1928 m., Padėkos - 1964 m., Geležinio Vilko - 1974 m.

Šia proga broliui v.s. A. Mauragiui linkime sėkmės vedant rajoną Dievo, Tėvynės ir Artimo keliu!

v.s. B. Žalys

Naujasis Rajono Vadas

1976 m. pradžioje, LSS Korespondencinio Suvažiavimo metu, LSS Australijos Rajono vadu trejų metų kadencijai išrinktas sydnejiškis v.s. Aleksandras Mauragis.

Norėdami seses - brolius supažindinti su naujuoju rajono vadu, duodame šiek tiek jo asmeninės -skautiškos biografijos žinių:

Gimęs 1909.5.13, Kelmėje, Raseinių apskr. 1931 m. baigė Kražių Žiburio gimnaziją. 1939 - Vytauto Didžiojo Universiteto teisių fakultetą ir1948 m. - Insbruck'o (Austrijoje) universitete gavo teisių daktaro laipsnį. 1940-1944 m. advokatavo Vilniuje. 1944 m. pasitraukė į Austriją ir 1949 m. atvyko į Australiją.

Nuo 1925 m. dirbo jaunimo organizacijose:skautuose, ateitininkuose ir pavasarininkuose. Vokiečių okupacijos metu dalyvavo rezistencinėje veikloje, 1942 - 44 m. buvo Lietuvių Fronto Vilniaus apygardos pirmininkas, 1951 - 52 m. - ALB Krašto V - bos kultūrinės dalies vedėjas ir ilgą laiką ALB Tarybos narys, nuo 1953 m., ilgesnį laiką, buvo Australijos Liet. Katalikų Kultūrinės D - jos pirmininkas. Bendradarbiavo Sk. Aide, Ateity, Mūsų Laikrašty, Mūsų Pastogėje, Tėviškės Aiduose, buvo Liet. Enciklopedijos bendradarbis. 1951 m. ir 1971 - 1974 m. redagavo 'Mūsų Pastogę'.

V.s. A. Mauragio skautiškoji veikla plati ir šakota:1925 m., Kelmėje, jis suorganizavo Vytauto d-vę ir jai kurį laiką vadovavo, 1929 m. vadovavo Šarūno d- vei Kražiuose. 1930-33 m. Vyriausiame Skautų Štabe jis ėjo tiekimo skyriaus, vėliau - Sk. Aido administratoriaus ir reikalų vedėjo pareigas, apie 1936 m. buvo LSS Sk. Vyčių Skyriuje.

Rašo Aleksandras Kelmietis

PUNTUKO STOVYKLOJE

DIENORAŠTIS

(7 sausio)

Stovyklos viršininkas ir keletas skautų vyčių atvyko vakar, kada dar stovyklos čia nebuvo, o buvo tik idėja. Tą idėją jiems reikėjo paversti realybe. Ir jie pradėjo kurti stovyklą. Pirmiausia statyti palapines, parinkus joms gerą vietą. Bet ir pastačius palapines, dar nebuvo stovyklos, reikėjo, kad mes, skautai, suvažiuotume ir jose apsigyventume. O mes tikšiandien atvažiavome, taigi šiandie ir prasidėjo stovykla. Puntuko stovykla!

***

Vieni statė palapines, kiti valė stovyklavietę. Girdžiu, kaip dvi geltonšlipsės kalbasi, rinkdamos senus butelius ir limonado bonkas:

- Audrone, please two bottles of beer ...

Kita atsako:

- Rita, there are many cans of lemonade...

Atbėgo sesė Ginta į štabo palapinę ir sako:

Vaje, vaje, tos mergaitės, jos mums čia visako pririnks ir alaus ir limonadao, kur ir padėsime?

***

Brolis Antanas šiandien dviejose asmenybėse: stovyklos viršininkas ir chief cookas

***

Pirmąjį laužą uždegė vilkiukas, svečias iš Adelaidės, Danius, seneliui padedant.

***

Sesė Ginta gražiai dirigavo prie laužo, bet niekas jos nematė, visi sukišę nosis žiūrėjo į dainorėlius.

***

Trimitas kelti, kad jį bala, taip dar norisi miego. Iš palapinių lenda paukštytės, vilkiukai, Dievo karvytės, kupranuguriai, liūtai, vorai, panteros ir dar kiti skautai, visi bėga į mankštą. Grįžta žvalūs ir linksmi. Darbo diena prasidėjo.

Nukelta į psl. 4

Australijos Rajono SKAUTŲ PADANGĖJ

Buv. Rajono Vado žodis

Mieli vadovai ir skautininkai - kės!

Lietuvių skautų Sąjungos 1975 m. korespondenciniame suvažiavime Australijos rajono vadu išrinktas v.s. Dr. Aleksandras Mauragis.

Sveikinu brolį Aleksandrą rajono vado pareigose ir linkiu kuo geriausio pasisekimo šiame atsakingame darbe.

Vyriausia skautų vadovybė pavedė ir patikėjo Australijos rajonui 1978 metų pradžioje pagrindinę šeštąją Tautinę Stovyklą, į kurią suskris iš viso pasaulio lietuviai skautai - tės. Tad naujo rajono vado ir VI - tos tautinės stovyklos Rengimo Komiteto laukia atsakingas ir sunkus darbas.

Aš prašau visų skautininkų ir vadovų įsijungti ir padėti naujam rajono vadui įvykdyti šį atsakomingą, mums australiečiams patikėtą uždavinį.

Ta pačia proga norėčiau širdingai padėkoti visiems rajono vadijos nariams, kurie, einant man nuo 1970 iki 1976 m. rajono vado pareigas, daug padėjo ir patarė. Taip pat dėkui visiems tuntininkams, skautininkams - kėms ir jauniesiems vadovams, kurie nesigailėdami savo sveikatos, energijos ir laiko, pasišventusiai dirbo mūsų skautiškojo jaunimo ugdymo ir lietuviškos skautybės išlaikymo darbą. Jeigu mums dirbant bendrą idėjinį darbą mūsų nuomonės nesutiko arba esu jus apvylęs, malonėkite man atleisti, nes tik tas nedaro klaidų, kas nedirba.

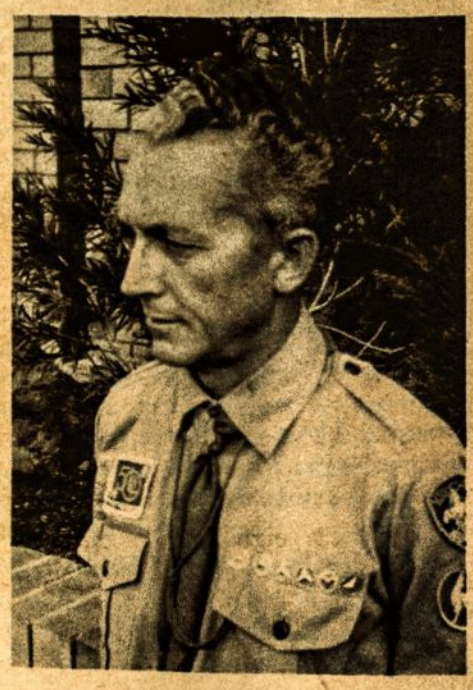

V.s. A. Jakštas

Mieli vadovai, tik nuo jūsų pasiaukojimo, įdėto darbo lietuvių skautų sąjungai ir meilės Lietuvai priklausys lietuvių skautų išlaikymas šitame krašte ir tuo paščiu prisidėsite prie Lietuvos išlaisvinimo.

Labai aiškai tai mums pasako Lietuvių Charta: ' Lietuvis lieka lietuviu visur ir visada. Savo tėvų išlaikytą lietuvių tautos gyvybę lietuvis perduoda ateities kartoms, kad amžinai gyventų'.

Būdėkime!

Jūsų
v.s. A. Jakštas

Kas ir kur leistina

Anglijoje viskas yra leistina, išskyrus tai, kas yra uždrausta. Vokietijoje viskas yra uždrausta, išskyrus tai, kas yra leistina. Prancūzijoje viskas yra leistina, netgi tai, kas yra uždrausta. Tokius patarimus turistams yra davęs vienas Paryžiaus laikraštis.

Pasistatėm bokštą iki debesų

Puntuko ...

Akelta iš psl. 3

Vėliavų aikštėje iškilo sargybos bokštas, pionerijos šedevras, pastatė skautai, vadovaujant vyčiams. Bokštas siekia medžių viršūnes, gaila kad čia nėra gandrų, o tai būtų geras gandralizdis. Tuo tarpu tik skautai juo naudojasi, sesės ir vilkiukai nedrįsta, nes galva gali apsisukti

***

Šiandien Puntuko stovykla įvykdė istorinį darbą. Nuo neatmenamų laikų įvažiuojant į stovyklą, kiekvienam sėdinčiam automobily skaudėdavo dantys, tiek ten buvo duobių ir akmenų. Dabar, kai jau skautai saujomis ir kibirėliais, sušluostę smėlį nuo vieškelio, sunešė ir užpildė duobes. bei išrinko akmenis, galės kiekvienas patogiai įvažiuoti neišbarstęs dantų

Valio Puntuko didvyriai!

***

Rikuotę vieną kartą reikia išmokti. Brolis Edis ir sesė Laura taip kietai paėmė į nagą brolius skautus, kad jie ir dabar dar negali atskirti kairės nuo dešinės. Tačiau tas jiems į sveikatą išeis. Jie tą žino.

***

Ekstra dainų valanda, rodos, niekam negalėtų būti per daug, o tačiau broliai visą valandą tik žiovavo, kai sesės svajingai dainavo. Valanda dainų visus patenkina, tik ne sesę Gintą. Mat, ji, kaip kiauras maišas, dainom neužkemšama.

***

Vos atvykus sesei Julijai prakiuro lietus. Julija atvežė mums lietų. Galima buvo jausti, kaip vandens ištroškusi žemė ir augmenija pagyvėjo, džiaugėsi. Medžių lapeliai apsidengė žaliai blizgančiu laku, o dulkės taip tvirtai prisiglaudė prie motinos žemės, kad jų iš viso neliko. Visi džiaugėsi lietumi, išskyrus brolį Antaną. Mat, jis buvo susirūpinęs programos įgyvendinimu, anot jo, stovykla be programos, kaip laivas be irklų.

Laisvalaikis 'Puntuko' stovykloje.

***

Laužas po stogu. Lietus stiprėja. Virtuvėj liepsna iki lubų, o valgykloje, stalus pašalinus, vietos pakankamai šokiams ir vaidinimams. Ir dainuojame, kaip niekada, ir šokame, kaip į uodegą įkirpti, ir linksma. Rodos stogas kilnojasi nuo mūsų dainų ir krykštavimų. Julija dainuoja ir diriguoja su visa jaunatviška dvasia. Jeronimas ir Darius yra primieji mūsų svečiai, jų ramybėj nepaliekame, jie turi pasirodyti. Valio mūsų svečiai!!!

***

Sargyba per lietų. Kai visi sumigs, jie ramiai prie mažos ugnelės džiovinsis rūbus, snaus, ir, žinoma, svajos apie patogią lovą. Labanaktis!

Povilo Aleknos Fondas

Sydnejaus jaunimas ir 'Aušros tuntas neteko savo gero bičiulio - rėmėjo. 1975 m. lapkričio 19 d. staiga mirė Povilas Alekna, sulaukęs 69 m. Velionies veikla Australijos lietuvių tarpe buvo didinga ir naši. Povilas Alekna pasireiškė kaip kultūrininkas, aktyvus, nors kuklus, visuomeninkas, dainos mėgėjas, šių laikų moderniškas knygnešys ir jaunimo bičiulis.

Povilas Alekna rūpinosi ir sielojosi mūsų jaunimu ir jo ateitimi. 1973 m. jis paskyrė 1000 dolerių auką pagyvinti tunto skautų ir skaučių veiklai. Ta proga tunto vadovybė sudarė 'Aušros' tunto pažangaus skauto ir skautės fondo taisykles. Būdamas kuklus, Povilas Alekna prašė, kad jo pavardė nebūtų minima ar skelbiama. Tačiau jo ilgametė meilė ir parama lietuviškam skautų jaunimui buvo įvertinti ir 1975 m. vasario 16 d. proga jis buvo apdovanotas 'Už Nuopelnus' ordenu su remėjo kaspinu.

Netekus savo mielo bičiulio ir rėmėjo 'Aušros' tunto vadovybė nutarė velionį pagerbti pavadinant tą fondą - 'Povilo Aleknos Fondas', Pažangiam Skautui ir Skautei. –

- Aš tikiu tik pusę, ką man žmonės pasakoja, - kalbasi du vyriškiai, gulėdami smėlyje.
- Kas tamsta iš profesijos?
- Advokatas.
- O aš priešingai: priimu viską, ką man sako, dvigubai.
- Tai kas Tamsta toks?
- Mokesčių inspektorius.

KONGRESINIAI NUOTYKIAI

Pasakoja: E. Castroavičius ir R. Peronauskas.

Pereitų metų gruodžio 15 d., apie 6,45 val. p.p., maždaug 15 minučių vėliau kai pakilom iš Sydney aerodromo (kelyje praradom vieną dieną!) didžiulis Pan Am lėktuvas nusileido Los Angeles aerodrome. Grupė išvargusių ir perdžiūvusių lietuvių keleivių išsirito į pasaulį, kuris jiems visiškai nežinomas ir kuriam jie visai nebuvo pasiruošę. Juos pasitiko vaizdas, kokio jie nesitikėjo - jų laukė minia Los Angeles lietuvių, kurie juos pasitiko ir pasiėmė savo globon. Mes buvome tiesiog priblokšti jų nuoširdumo ir vaišingumo. Pirmą naktį praleidome susipažindami su savo šeimininkais ir kiekvienas skirstėmės savais keliais.

Mes čia užtrukome ir praleidome keturias be rūpesčių dienas dairydamiesi po Hollywoodą, susipažindami su patatais Beverly Hills, lankydami restoranus ir smukles, sveikindamiesi su Mickey Mouse Disneylande, gi vakarus leidome parengimuose, kuriuos ruošė mūsų šeimininkai, o gruodžio 17 dalyvavome šokių vakare, kuris buvo specialaiai surengtas susipažinti su svečiais australiečiais. Visi šoko ir dainavo ir smaginosi iki paryčių.

Šios pirmos dienos buvo užpildytos naujomis pažintimis, susipažįstant su mums svetimu amerikietišku akcentu, trankantis greitkelių svaiguly. Mes čia gavome jau mums paruoštus bilietus kelionei į Pietų Ameriką. Mūsų gerą nuotaiką temdė nusivylimas sužinojus, kad tik vos keli žmonės iš Los Angeles prisideda prie mūsų kelionės į pietus. O gal jie iš anksto žinojo, kas laukia mūsų tolimuose kraštuose, kur vyks Jaunimo Kongresas. Pasikrovę lagaminus į kriokiantį Varig lėktuvą ir apdovanoti linkėjimais pasiliekančių, pakilome į giedras Kalifornijos aukštybes.

Lėktuve aptarnavimas buvo ypatingai geras, bet ilgai netruko, kai australiečiai lėktuve ištuštino alaus atsargas. Ar tai buvo mūsiškių nacionalinis bruožas, ar tik šiaip sau entuziazmas?

Mūsų pirmoji proga atsistoti Pietuose buvo lėktuvui sustojus pasipildyti kuro Peru sostinėj Lima, ir tuo pačiu įsitikinti, kokie mes vis dėl to esame žaliūkai. Mes nebuvome pagalvoję, kad turėjome išmokti ispaniškai. Valanda, praleista Limoje, davė daug staigmenų.

Dar valandėlė, ir mes jau buvome virš nuostabiųjų Andų kalnų, bet nieko nematėme, nes tai buvo pats vidurnaktis, tačiau smagi nuotaika ir toliau truko, kol vienas po kito išvargę keliautojai sumigo.

Brazilija iš penkių mylių aukščio atrodė kaip nuostabus žalias kilimas, tačiau jau pačiame aerodrome Brazilija atrodė visai kitaip:iki dantų apsiginklavusi milicija apsupusi aerodromą, lyg kokia geležinė uždanga. Mes juokais klausėme savęs - 'ar taip yra dėl to, kad čia įvyks Jaunimo Kongresas?'

Ištisas dvi valandas bandome prasilaužti pro muitininkus kvapą atimančioje kaitroje, be vėdintuvų. Mūsų nuotaika mirksta prakaite, bet mes vis nepasiduodame džiaugdamiesi tuo, kad mes vis dėl to atsidūrėme krašte, apie kurį kiti tegali tik sapnuoti. Pagal tvarkaraštį mes turėjome išvykti į Buenos Aires ir į kongreso stovyklą dar tą patį popietį. Šešios valandos atsipūsti ir bandyti išsivaduoti iš kaitros, bet mes neturėjome laiko nuvykti papietauti į tokius garsius vardus, kaip Copacabana ir Ipenema arba pasinerti Atlanto bangose.

Mūsų pirmas susitikimas su Pietų Amerikos žmonėmis įvyko atsitikus auto nelaimei vos tik išvažiavus iš internacionalinio aerodromo. Vairuotojas tiek buvo pradžiugintas mūsų pasirodymo, kad jis pametė galvą ir atsitrenkė į telegrafo stulpą. Įvykis atkreipė policijos dėmesį, ir pribuvo visas sunkvežimis revolveriais ir guminėmis lazdomis ginkluotų policininkų, kurie mus apsupo, o vietiniai apstoję šūkavo ir šaipėsi iš mūsų. Čia pagaliau pajutome, kaip jaučiasi svetimasis, patekęs į dar svetimesnį kraštą. Nežinia dėl kokių priežasčių policininkams nusibodo mus laikyti apsupime, ir jie sukritę į savo karinį sunkvežimį nubildėjo kitur, mus palikdami kažkaip nustebintus. Jau buvo laikas pasidairyti vietinio 'Brahma Chopp', kai staiga atkreipė dėmesį lekiąs pro šlį apie 60 mylių greičiu sunkvežimis, kuriam belekiant pro mus sprogo užpakalinio rato padanga, subyrėdama į šimtus gabalėlių, bet sunkvežimis lyg nejusdamas pramovė tolyn brazilišku vieškeliu.

Dar tos pačios dienos popietėj mes pirmą kartą išbandėme lotynų Amerikos organizacinį skonį. Pasirodo, mūsų lėktuvų bilietai esą beverčiai kelionei į Argentiną. Kažkas buvo užmiršęs mums rezervuoti vietas kelionei lėktuvu iš Rio, o kitas lėktuvas į Buenos Aires skrisiąs tik už trijų savaičių. Taip mes ir įstrigome Rio, c mieste, ir niekas nežino, kodėl.

(Kitame numery - 'Revoliucija Argentinoje'), arba 'Kaip ištrūkti iš koncentracijos stovyklos nemokant ispaniškai')

Mūsiškiai kongreso dalyviai Los Angeles aerodrome: iš kair. E. Karpavičius, R. Laukaitytė, I. Vaičiulevičius, A. Karazija, R. Badauskas.

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ FONDE

Pastaruoju metu Australijos Lietuvių Fondas gavo aukų:

a) Australijos Liet. Fondo įgaliotinis Perthe prof. Dr. Z. Budrikis prisiuntė 80 dol. auką, kurią sudėjo: po 20 dol p.p. V. Cibulskis, A. Klimaitis ir V. Volodka; 10 dol. J. Jasas; po 5 dol. p.p. J. Norvilas ir V. Skrolys.

b) Melbourno tautiečiai aukojo: aukotojas N. 20 dol. ir p. J. Kalnėnas 10 dol.

Australijos Liet. Fondo Valdyba nuoširdžiai dėkoja skyrusiems aukų ir įgaliotiniui Perthe prof. Dr. Z. Budrikiui už gražias pastangas. A.L. Fondas laukia aukų iš visų Australijos lietuvių.

Australijos Liet. Fondo
Valdyba

PENKIŲ AKRŲ DROBĖ

(Pokalbis su dail. Leonu Urbonu)

Vykstant iš Canberros Hume vieškeliu ir pravažiavus Barrima trys mylios prieš Mittagong dešinėje pusėj stovi kelrodis - Allombie Rd. Juo pusę mylios pavažiavus atsiduri akligatvy, o jo gale pritaisyta pašto dėžutė: 'Lot 8, Urbonas'. Siauras takelis į dešinę veda į tikrą australišką bušą. Juo kiek 'aklai' pavažiavus staiga atsiveria užburianti ponorama: erdvi, šviesi, spalvinga. Čia kuriasi dalilininkas Leonas Urbonas.

Mieste gyveną, pripratę prie siaurų sklypų, takelių, čia staiga pasijaučia patekę į visai skirtingą pasaulį su kitokia atmosfera ir kitokiom dimensijom. Vaizdą dominuoja du greta stovį vertikalūs monolitai ant kalvelės priešais tvenkinį, toliau pro eukaliptų viršūnes matosi banguojančios kalvos. Netoliesie jų dviejų aukštų namas geltonu stogu, pastatytas ant molinės terasos. Prasikišusį stogą virš stiklinės namo sienos prilaiko dvi originalios kolonos. Priėjus prie namo iš abiejų pusių girdisi čiurlenąs vanduo. Tai šaltinėliai, kurių vanduo gudriai suvesta į dar du tvenkinėlius. Uolos, vijokliai, samanos ir nukasti moliniai kalno šlaitai. Kiek atokiau tarp medžių nedidelis namelis čerpių stogu su plačia akmenine veranda ir gerokai aprūkusiu ugniakuru.

Pasijunti, lyg iš bušo būtum staiga patekęs į gerai išplanuotą kelių akrų parką, kur kiekvienas medis, medelis ir akmuo stovi savo vietoje. Nesinori tikėti, kaip vėliau patyriau, kad tai vienerių metų ir vieno žmogaus darbasAtrodo, kad tie medžiai sustojo nurodytose vietose, tie akmenys ir uolos sugulė ten, kur joms buvo liepta.

'Kiek čia darbo, kiek čia darbo' galvoju pasitikdamas šios naujos sodybos šeimininką: - Sakyk. Leonai, gal Herkulą čia buvai pasikvietęs talkon?

-Žinoma, kas be to. Pili jam benzino į plieno pilvą, jo vadovui dolerius į kišenę, ir žiūrėk - po dienos, kitos jau atsiveria ežeriukas, medžiai pasitraukia į pašalį, uolos klusniai sugula, kur nurodyta, o visa kita - kirvis ir kastuvas.

Prieinam prie namo. Jis dar galutinai neužbaigtas, viduje dykas, neįrengtas, o aplinkui žemėvaizdis tarsi išbaigtas. Bene Leonas mėgstąs daugiau užsiimti žemėvaizdžiu, negu statyba?

- Gal ir taip. Žemėvaizdis man lyg arčiau tapybos, o gal skulptūros. Žemėvaizdis pareikalauja vaizduotės ir fizinės jėgos bei ištvermės, ir darbo rezultatai atsiskleidžia greičiau, negu statyboje. Tiesą sakant, žemėvaizdis beveik nieko nekainuoja: darbas mano, o medžiaga Dievo. Su statyba kiek kitaip; infliacija ir kitos priežastys statybą lėtina. Medžiagos nepavejamai brangsta. Tad ir kūrimasis nėra toks spartus.

- Girdėjau, ketinai dar atskirai studiją pasistatyti, kur tilps ir galerija, ir mokykla.

- Stokojant lėšų teks patį namą studija paversti, o pačiam ir toliau antai tame namuke gyventi.

Apžiūrim ir 'namuką'. Jis pastatytas garažo principu, bet viduje įrengtas jaukiai ir skoningai: virtuvėlė, spintos, knygų lentyna virš lovos. Ant sienos didelis paveikslas, vazoj laukinės gėlės ir sausa medžio šaka.

- Tuo tarpu nėra šilto vandens, patogumų. Daug ko trūksta. Žibalas - mano kuras, šildymas ir šviesa. Elektra ateis, tuo tarpu perbrangu ją įvesti.

Pro namuko langą matosi pro medžius geltonas namo stogo atspindys tvenkiny. Vaizduojuos sklindančias iš namo šviesas ir atspindžius nakties metu. Užsimenu apie galimybes, būsimą meno centrą...

-Nežinau, kaip su tuo 'meno centru', - atsako Leonas su pasitikėjimu. Šią vietą jau daugelis puikiai žino iš arti ir toli. Vietinės meno sąjungos komitetas (Barrima) taip pat susidomėjo ir neseniai jo čia buvę atstovai tarėsi dėl pamokų. O taip pat ir mane nori į apylinkės meno veiklą įtraukti. Nepamirškit, kad čia provincija, viskas vystosi lėtai.

-O kaip ryšiai su Sydnejum, su lietuviais? Ar nesijauti čia vienišas, atitrūkęs nuo didmiesčio, galerijų?

-Mano ryšiai nesiriboja menu. Pasikeitus gyvenimo aplinkybėm pasikeitė ir draugų ratelis. Nutrūkus vienoms, prasideda kitos pažintys, nauji užsimojimai. Juk ir čia vyksta gyvenimas.Kartais šioje vietoje prie ugniakurio bediskutuodami prasėdime iki rytmečio. Visai nenustembu, kai grįžęs randu čia bešeimininkaujančius kelis ar net keliolika 'įsiveržėlių': pasitinka mane priima su šilta kava kaip svečią į savo namus.

Besikalbant primenu, kad galėtų ir valdžia padėti įkurti studiją, bet Leonas tik numoja ranka. Jis bandęs kelis kartus gauti menininkams skiriamą taip vadinamą 'grants', bet prašytojų keleriopai daugiau, negu stipendijų. Galimybė gauti dar tuo mažesnė, kad Leono projektas nevisai telpa turimo statuto ribose. Dar yra galimybių mokytojauti privačiose mokyklose ir beuždarbiaujant šią vietovę plėsti, kurti, rengti parodas.

Detalė iš 'penkių akrų tapybos drobės': du monolitai milžinai sodybos sargyboje.

Užsiminus parodas prisiminiau, kad jau seniai Urbonas turėjęs savo parodą. Ar nesirengiąs kada suruošti?.

– Kaip tik ir ketinu tokią parodą greitu laiku atidaryti ir čia, šioje sodyboje. Tai bus pirmą balandžio savaitgalį, šeštadienį, balandžio 3 d. bus jos atidarymas ir truks iki Velykų ir per Velykas. Užteks laiko žmonėms atvykti ir iš tolimų vietovių, ne tik apžiūrėti parodą, bet pabuvoti, papiknikauti, reikalui esant ir pernakvoti.

-Ką? Jau balandžio 3 d.! Ar tai bus plačiajai publikai, ar gal tik kviestiesiems?

-Įspėjai. Šį kartą bus speciali paroda ir tik lietuviams. Ši paroda bus vienkartinė ir dar tuo ypatinga, kad bus drauge ir savotiškos įkurtuvės. O be to, kiekvienas parodą aplankęs galės ir paveikslų įsigyti ne pagal katalogo kainas, bet pagal pirkėjo išgales. Naujiena, ką? Kodėl gi meno kūrinys turi pastekti vien į biznierių rankas. Daugelis pajėgus meno kūrinį įvertinti, bet neišgali jo įsigyti. Tad ir noriu padaryti staigmeną - parduoti paveikslus pagal pirkėjo išgales.

-Įdomu, įdomu. Bet kas nustatys tas pirkėjo išgales? Kas?...- Pats pirkėjas, - pertraukia mane Leonas. - Kūrėjas gali kurti tiktai sąžiningai. Ar pirkėjas negali ir paveikslo nusipirkti sąžiningai? Sakysim, aš tapau paveikslą dieną, dvi, savaitę, o tu moki man irgi, ką uždirbi per tą patį laiką. Aš skiriuos su savo kūriniu, o tu su savo uždarbiu. Abu vertiname vienas kito pastangas.

-Tokiu būdu gali išleisti daug paveikslų. Ar kartais neapsirinki?

- Visai ne, - kietai atsako Leonas. - Geriau tegu jie išeina ir puošia meną mylinčio namus, negu stovi pasieniuose čia belaukdami pirkėjo aukštom kainom. Taip belaukiant gal tektų ir namą parduoti. Sumažėjus turimai kolekcijai stiprės noras kurti naujų. Pagaliau toks dėsningas procesas: senieji kūriniai turi grįsti kelią naujiems.

- Tai sakai tokią retą progą duodi tik lietuviams. O kaip su vietine publika? Žadi tokį patį eksperimentą pakartoti praplėsdamas ratą?

- Taip, tik lietuviams. O apie ateitį dar pagalvosiu. O lietuviams gal iš sentimento, o gal ir iš tautinės ambicijos jausdamas, kad lietuvio kūrinys šilčiau jausis lietuvio namuose, negu pas svetinuosius.

Sėdėjom prie ugniakuro ir ilgai kalbėjomės. Nuklydom paukščių takais. Debesys prasisklaidė ir atvėrė dangų, parodė žvaigždes, kurių skaidrumas didmiesčio gyventojui nepažįstamas. Padvelkė vėsokas kalnų vėjelis. Šiaurėj virš medžių viršūnių plačios pašvaistės ruožas. Tai Sydnejus su savo šviesų žvaigždynu.

Palikau Leoną vieną prie ugniakuro. Jis sėdėjo rymodamas tarsi Rodino 'mąstytojas', sprendžiąs neišsprendžiamą mįslę. Galvojau, kad jis savo miške jaučiasi mažiau vienišas, negu žmogus Sydnejaus gatvėse tarp tūkstančių, uždarytas tarp keturių sienų.

Atminty įsirėžė data: balandžio 3 dail. Leono Urbano penkių akrų drobės paroda!

Baigiamas įrengti namas. Prieky didokas dirbtinis ežerėlis.

LAISVĖS LIETUVIAMS KATALIKAMS!

Nors nei Lietuvos valstybės, nei lietuvių tautos visuma niekados nebuvo krikščioniška, tikėjimas daugeliui buvo ir tebėra pagrindinis laisvės ir kūrybos šaltinis. 'Lietuvos Katalikų Bažnysčios Kronika' atskleidžia gilaus tarpasmenio ryšio sukurtos tikinčiųjų bendruomenės atsparumą ir kviečia net netikinčius saugoti ir ginti pagrindines žmogaus teises.

Krikščioniškosios Lietuvos istorija, prasidėjusi, kai buvo pakrikštytas primasis lietuvis, šiais metais žymi dvi reikšmingas sukaktis. Prieš 725 metus krikštą priėmė Lietuvos karalius Mindaugas. Jo siekimas ne tik iškelti Lietuvą pasaulio tautų šeimoje vienybe ir ginklu, bet ir apsaugoti lietuvio dvasią nuo svetimų įtakų, steigiant nuo kitų tautų nepriklausomą lietuvių vyskupiją, buvo prieš 50 metų galutinai vainikuotas savarankiškos Lietuvos Katalikų Bažnytinės Provincijos sudarymu.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenė skelbia šiuos metus lietuvos Katalikų Bažnyčios Metais. Mes jungiamės, kviesdami juos paminėti visą lietuviškąjį jaunimą: asmeniškai, susirinkimuose, suvažiavimuose studijuojant Lietuvos Katalikų Bažnyčios padėtį; persekiojimo faktų skleidimu kovojant užš brolių ir sesių tikėjimo ir religinės išraiškos laisvę; atnaujinant ir stiprinant tikinčiųjų lietuvių bendruomenes laisvajame pasaulyje.

Tėvynėje Laisvės, laisvėje. Tėvynės!

Jaunimo Žygis už Tikėjimo Laisvę

Sydney Lietuvių Klube

Kovo 27 d., 9.30 p. m. LOTTE ir JOHANA, austrės dainininkės, citaristės Repertuare vokiškos ir austriškos dainos

FILMAI

Kovo 28 d., 7 val. sekmadienį: CLEOPATRA. Brangiausias liuksusiniai pastatytas istorinis filmas.

Alio! Alio!

SPECIALIAI 'MŪSŲ PASTOGEI'

KALBA AMERIKA!

Rašo 'M.P.' bendradarbis ROMAS SAKALAS

VASARIO 16 MINĖJIMAI

Amerikoje šie metai yra politinės karštligės metai. Lapkričio pabaigoje balsuotojai rinks krašto prezidentą, trečdalį Senato ir visus Atstovų Rūmų narius. Kandidatams išsiruošus 'šalininkų ieškojimo' medžioklei, lietuviški reikalai staiga parūpo net ir tiems, kurie šiaip pro juos praeina nejučiomis.

Naudodamasi neeiline proga kreipti dėmesį į Lietuvos bylą, Amerikos Lietuvių Taryba (ALTA) vasario 17 d. suruošė specialų priėmimą Atstovų Rūmų įstaigoje, Washingtone. Čia apsilankė visa eilė pažįstamų ir iki šiol retai tematomų kongresmanų bei krašto stambiausių politinių partijų - demokratų ir respublikonų - veikėjų.

Kaip jau įprasta, Lietuvos nepriklausomybės šventė atskirai paminėta JAV Senate (vas. 16 d.) ir Atstovų Rūmuose (kovo 4 d.)

Lietuviams Vasario 16 - tosios minėjimų surengta keliasdešimt visame krašte. Juose atsilankė senatoriai, Atstovų Rūmų nariai, valstijų seimelių nariai, savivaldybių pareigūnai.

REZOLIUCIJOS

JAV Atstovų Rūmai priėmė rezoliuciją, kurioje sakoma, jog Amerikos kongresas yra priešingas Lietuvos, Latvijos ir Estijos aneksijai Sovietų Sąjungon. Panaši rezoliucija dar laukia eigos JAV Senate. Tarp rezoliuciją parėmusių yra sen. H. Jackson (kuris siekia demokratų partijos kandidatūros į krašto prezidentus) ir sen. E. Kennedy (kuris oficialiai sakosi kandidatūros nesiekiąs, tačiau eina kalbos, jog gali būti koptuotas).

JURAŠAI AMERIKOJE

Buvęs Kauno dramos teatro vyriausas režisierius Jonas Jurašas, žmona Aušra ir sūnus Joris sausio 20 d.atvyko Amerikon nuolatiniam apsigyvenimui. New Yorke ta proga buvo surengtos sutiktuvės. Jurašai jau spėjo apskristi kelias didesnes Amerikos lietuvių kolonijas, įskaitant Čikagą ir Los Angeles. Pastarojo 'Herald - Examiner' laikraštis įsidėjo platesnį aprašymą, kuriame paminėta ir Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika, poetas Tomas Venclova ir kt. Anot Jurašų, sovietai rodė filmo juostas apie riaušes ir bombų pasikėsinimus Amerikoje, aiškindami, būk tai parodo žlugantį kapitalizmą. Tačiau liaudis visai kitaip suprato. Jie matė laisvę marširuoti ir protestuoti.

Taip rašė korespondentė Jackie Dashiell 'Herald - Examiner' skiltyse.

PREMIJOS

Viktoras Petravičius apdovanotas $1000 Amerikos lietuvių fondo dailės premija. Vienas lietuvių moderniosios grafikos pradininkų, V. Petravičius šiemet sulaukė 70 m. amžiaus. Gyvena Čikagoje.

Vytautui Kašubai atiteko pirmoji premija New Yorko septintoje lietuvių dailės parodoje, už skulptūrą 'Karalius Mindaugas'. Parodoje, vas. 21-2 d.d., dalyvavo 38 dailininkai.

MŪSŲ PASTOGĖS

PLATINTOJAI

Pranešame, kad "Mūsų Pastogės" platintojai ir įgaliotiniai yra šie:

Canberra - V.Balsys, 22 Ferguson Cres., Deakin, A.C.T. 2600.

Melbourne - N.Butkūnas, 82 Parkmore Rd. Eastmoor, 3165

Ignas Alekna, c/o Talka, Lietuvių Namuose 50 Errol St., Nth Melb.

Geelong - J.Gailius, 281 Pakington St., Newtown, 3220

Melbourne - B.Vingrys, 42 Baker Ave., Kew East, 3102

Adelaide - E.Reisonienė, Liet. Namai, 6 Eastry St.Norwood, 5067

Adelaide - A.Kubilius, Liet. Kat. Centras, Third Ave. St. Peters 5069

Brisbane - J.Miškinis, 97 Amy St. Hawthorne 4171

Sydney - J.Ramanauskas, Liet. Klubas, 16-18 East Terrace, Bankstown, 2200

Alf. Šernas, 115 Janet St., Merewether, N.S.W. 2291

Šie platintojai turi pilnus įgaliojimus, priima prenumeratas, aukas, išduoda pakvitavimus. Visais Mūsų Pastogės prenumeratos reikalais kreipkitės į minėtus asmenis ir mielai jums padės.

"M.P." Administracija

SPORTO PASAULYJE

Vytautas Gerulaitis iš New Yorko paskelbtas ketvirtu geriausiu Amerikoje teniso žaidėju pernai. Pirmasis - Arthur Ashe, antrasis - Jimmy Conners, ir trečiasis - Chuck Tanner. Lentelę sudarė JAV teniso sąjunga.

Bill Jankunis, taip pat iš New Yorko, atstovaus JAVMontrealyje šią vasarą ruošiamoje olimpiadoje. Jis laikomas vienu geriausiu sportininkų šuolyje į aukštį, pasižymėjęs 'Fosbury Flop' stiliumi. B. Jankunis yra 20 m. amžiaus.

Atrodo, jog turime naują lietuvių kilmės kylančią plaukimo žvaigždę. Trylikametė Michelle Kuliešaitė, iš Kurri Kurri (netoli Newcastlio), Maitlande vykusiose rajoninėse varžybose sumušė net 6 jaunių grupės rekordus. Ta proga, Maitlando laikraštis 'Mercury' paskyrė jai specialų straipsnį su visais rekordų duomenimis ir didele fotografija. Straipsnyje ji minima kaip 'one of Maitland's brightest swimming hopes for many years', 'the undisputed star of the carnival' ir t.t. Jaunajai plaukikei linkime sėkmingos ateities!

Prof. P. Skardžių prisimenant

Pereitų gruodžio 18 d. sulaukęs 75 metų amžiaus, JAV mirė mūsų pats stambiausias kalbininkas prof. Pr. Skardžius, Jablonskio ir Būgos mokinys. Doktoratą gavo Leipcigo universitete, kur tuo metu dėstė prof. J. Gerulis. Sugrįžęs iš Vokietijos buvo pakviesta į Kauno universitetą. Čia humanitarinių mokslų fakultete teko ir man jį sutikti. Pas jį laikiau bendrojo lietuvių kalbos kurso, akcentologijos ir istorinės lietuvių kalbos egzaminus.Dėtė sausokai, kartais padrikai. Jis pirmoje eilėje buvo mokslininkas, ir jo parašyti kalbotyriniai veikalai yra monumentalūs. Dizertacijai parašė 1933 m. Daukšos akcentologiją. 1943 m. buvo atspausta 'Lietuvių kalbos žodžių daryba'. Redagavo 'Archivum Philologicum'. Išeivojoje paruošė ir Vokietijoje 1950 m. buvo atspausta 'Lietuvių kalbos vadovas'. Daug dirbo Lietuvių Enciklopedijoje, o straipsnių bei studijų žurnaluose sąrašas labai ilgas.

Sutikau prof. Pr. Skardžių Vilniuje 1944 m. liepos mėn. Vokiečiai jau traukėsi. Žmona jo, su ja man teko mokytojauti Aušros gimnazijoje Kaune, buvo išvykusi į Suvalkiją. Skardžius iš Lietuvos nemanė pasitraukti. Rūpinosi tik savo privatų knygyną išsaugoti. Asmeniškai taip pat buvau nuomonės, kad jam reikia likti Lietuvoje. Politikoje jis niekad nepasireiškė. Moksliniam darbui, nors ir okupuotoje Lietuvoje, sąlygos vis dėlto bus geresnės negu išeivijoje. Tikrai taip buvo įsitikinęs ir prof. Skardžius. Nustebau išgirdęs, kad jis atsirado Vokietijoje. Kokios priežastys jį privertė tam žygiui, neteko girdėti. JAV dirbo Vašingtone kongreso bibliotekoje. Emigracijoje jautėsi, kad netekęs universiteto katedros, jis bent dvasiškai skurdo. Prislėgė jį žmonos žuvimas eismo nelaimėje. Turėjo vieną dukrą, kurios globoje, turbūt, ir užmerkė akis.

Albertas Zubras

Pas Newcastle lietuvius

VASARIO 16-tosios MINĖJIMAS

Minėjimas, rengiamas Apylinkės valdybos, įvyko St. Peters salėje, Hamilton vasario 21 d.

Prieš pradedant oficialią minėjimo dalį atsistojimu ir tylos minute pagerbtas ką tik miręs ilgametis aktyvus apylinkės narys Kostas JAZBUTIS.

Atidarydamas minėjimą Valdybos pirmininkas Alf. Šernas pabrėžė, kad tik nepriklausomoje valstybėje tauta gali tęsti savo egzistenciją ir rasti pasitenkinimą bei savo aspiracijų įgyvendinimą.

Sugiedojus Tautos Himną buvo pristatytas iš Canberros svečias - paskaitininkas p. A. Balsys, ilgametis Canberros Valdybos pirmininkas, Pasaulio Lietuvių Seimo atstovas, savo kelionėje po Europos ir kitus kraštus aplankęs lietuvių grupes, ypač ypatingai daug įnešęs savo darbo organizuojant ir pravedant Pabaltiečių demonstracijas prie Australijos Parlamento rūmų, prieš Lietuvos, Latvijos ir Estijos okupacijos pripažinimą, padarytą tuometinės Australijos Vyriausybės.

Paskaitininkas istoriniais faktais įrodė, kad dabartinė Lietuvos okupacija yra tęsinys buvusios caristinės Rusijos imperialistinės politikos ir kad dabartinė Rusijos valdžia yra pavertus savo kolonijomis ne tik Pabaltijo kraštus, bet ir kitas valstybes Europoje. Optimistiškai teigė, kad 'Likvidavus vakarietiško imperializmo liekanas Afrikoje ir Azijoje dideliais ir nenuilstamais žingsniais artėjama likviduoti dabartinį kolonializmą Europoje', kad 'istorija rodo, kad kiekvienas svetimųjų viešpatavimas, kad ir kaip galinga jėga paremtas, visada yra laikinas ir praeinantis'. Paskaitininkas išryškino okupanto pastangas suskaldyti, suardyti lietuvių tautos vienybę kovojant už laisvą tautos apsisprendimą ir pripratinti lietuvius tiek Lietuvoje, tiek esančius kituose kraštuose, ypač jaunimą, prie dabartinės padėties - okupacijos, ieškoti bendradarbiavimo su okupantu, tikintis, kad už tai okupantas atsimokės įvairiomis lengvatomis.

'It šviesus pragiedrulys spindi pasaulio lietuvių tautinis susipratimas. Tautiniuose siekimuose esame vieningi. Nesutariame kartais metoduose ir priemonėse , bet siekimuose esame vienos minties ir vienos širdies. Dėl Lietuvos išlaisvinimo mes kovojame. Mūsų jaunimas, naujoji karta didelėje daugumoje yra su Lietuva ir už laisvą Lietuvą. Šiandieną mes turime visur gerai parengtos lietuviškos inteligentijos, kuri reiškiasi savo įtaka universitetuose, aukštose profesinėse sferose bei parlamentuose.'

Paskaitininko optimistiškos mintys dažnai buvo palydymos klausytojų plojimais, ypač kvietimas į vienybę.

Tegu neskiria mūsų amžius, partinės - politinės pažiūros, religija ar profesija. Esame vienos tautos vaikai, ištieskime pasitikėjimo ranką kiekvienam, kurio krūtinėje plaka lietuvišką širdis. Tik mūsų vienybėje nesugriaunama stiprybė ir jėga. Prie šventės iškilmingumo prisidėjo skoningai dekoruota tautine vėliava, vytimi, Geležinio Vilko drožiniais salė lietuviškomis juostomis kalbėtojų stalas, kurį atliko Dr. A. ir J. Ivinskiai, ponių Kutienės ir Grigaliūnienės pastangomis gėlių bukietais papuošti stalai ir Newcastle Choro atvykimas tautiniuose rūbuose.

Po oficialaus šventės minėjimo salę pripildė kitų tautybių svečiai ir gražus pobūvis su šokiais tesėsi iki 1 val. ryto.Ir šį kartą atsilankė Newcastle Arts Society nariai su prezidente J. HANRAHAN. Šių svečių draugystė su lietuviais prasidėjo nuo mūsų menininkų Henriko ŠALKAUSKO ir Leono URBONO bendradarbiavimo su minėta Arts Society čia Newkastelyje pereitais metais. Tenka taip pat pasidžiaugti, kad p. Klemeniai, p. Butkai, p. Kutkai ir p. Lizdenis turėjo pilnus stalus gražių svečių - savo draugų australų, kurie nesigailėjo atvykę į šį pobūvį.

Pobūvio metu pasirodė Newkastelio Choras, diriguojamas St. Žuko. Tiek gražiai skambėjusiomis dainų meliodijomis, tiek išoriniu išėjimu, moterims esant tautiniuose rūbuose, choras padarė gerą įspūdį.

Laimikius tradicinei loterijai padovanojo prekybininkai W.GAKAS - garinį lygintuvą, S.W. MILLER - plokštelių aparatą, svečias iš Canberros p. Balsys - Šampano bonką ir p. KUTIENĖ - vyno bonką. Vienas aukotojas liko nežinomas, nes, loterijos vadovas V.Kutas negalėjo nustatyti aukotojo asmenybės. Pirmą prizą traukė p. Balsienė.

Valdyba dėkavoja visiems vienu ar kitu būdu pridėjusiems savo talka prie šios šventės parengimo. Ypatinga padėka tenka paskaitininkui p. Balsiui su ponia, atvykusiems iš Canberros, p. J. ir J. Levickams, suteikusiems savo namuose šiems svečiams globą. Taip pat Newcastelio Chorui, kuris būdamas 'atostogose', Valdybos kviečiamas, susirinko ir atliko svarbią minėjimo programos dalį.

Sekmadienį, 22.2.1976 lietuviškose pamaldose St. Lauryno bažnyčioje kunigas P.Mārtuzas savo pamokslą skyrė tautos žadintojų dr. Vinco Kudirkos, Dr. J. Basanavičiaus ir Vyskupo M. Valančiaus ir kitų prisiminimui ir maldas skyrė už Nepriklausomą Lietuvą.

A.Š.

NAMIE IR PASAULY

FOTO PARODA

Pernai sydnejiškis Jurgis Janavičius, išbuvęs N. Gvinėjoj virš trijų mėnesių, yra padaręs iš to krašto labai įdomių nuotraukų, kurių dalį atrinkęs ir tinkamai paruošęs nuo kovo 12 d. atidarė parodą Old Bakery galerijoje, 22 Rosenthal Ave., Lane Cove. Paroda truks iki balandžio 2 d. Galerija atvira nuo antradienio iki šeštadienio 10 val. iki 6 val. p.p.

Suinteresuotieji maloniai kviečiami susipažinti. Apie savo išgyvenimus ir patyrimus J. Janavičius papasakojo prieš Kalėdas inžinierių viešame parengime Liet. Klube.

***

Kaip praneša melburniškis 'The Herald (kovo 3 d.) lietuvis sportininkas Edis Palubinskas pasiryžęs tapti geriausiu pasaulyje krepšininku. Gimęs ir augęs Canberroje ir šešerius metus išgyvenęs Amerikoje Edis sugrįžo į Australiją norėdamas patekti į Australijos olimpinę rinktinę.

***

Vasario 12 d. Vak. Vokietijoje mirė pagarsėjusi Europoje teatro aktorė Aldona Eretaitė, žinomo lietuvių veikėjo prof. Juozo Ereto vyriausioji duktė, gimusi 1928 m. Kaune. Ji kaip jos tėvelis labai plačiai pasireiškė ir lietuvių veikloje, dalyvaudama įvairiuose lietuvių parengimuose, suvažiavimuose, pati organizuodama lietuvių poezijos rečitalius.

'LIETUVA PAŠTO ŽENKLUOSE'

Tokia tema skaitys paskaitą svečias iš Canberros p. V.Biveinis kovo 21 d. Sydnejaus Liet. Klube 3 val. Ta pačia proga bus išstatyta parodai nuo 2 val. jo pilnas Lietuvos pašto ženklų rinkinys su paaiškinimais lietuviškai ir angliškai. Tautiečiai maloniai kviečiami apžiūrėti pašto ženklų parodą ir pasiklausyti paskaitos.

Rengia Sydnejaus Lietuvių Plunksnos Klubas.

Lietuvių Vasario 16 Gimnazijai Vokietijoje aukojo: Lietuvių Adademinė Korporacija 'Romuva' Melbourne $ 195.oo, p. J. Levickas iš Cooks Hill, N.S.W. $25,oo.

Aukotieji pinigai persiųsti Vasario 16 gimnazijos direktoriui.

Šiuo norima išreikšti p. J. Levickui ypatingą padėką, nes buvo vienintėlis tautietis, atsiliepęs savo dosnia auka į Korp! Romuvos atsišaukimą paremti Vasario 16 gimnaziją.

Stasys Stankūnavičius
Korp! Romuvos Filistras.

***

Pasiekė žinia, kad Sydnejaus Atžalos Teatras jau kovo 28 d. Melbourne suvaidins Sydnejuje jau du kartus matytą V. Alanto komediją 'Anapus Uždangos'. Tokia Atžalos gastrolė ypatingai sveikintina, kas kultūriškai labiau suglaudins didesnės lietuvių kolonijas Australijoje.

***

Iš Newcastelio Liet. Diskusijų Klubo veiklos.

Vasario 29 d. p.p. V. ir E. Kristensen namuose įvyko metinis D.K. narių susirinkimas. Tylos minute nariai pagerbė narį a.a. K. Jazbutį, kuris mirė 1976.2.19.
Buvo aptartas D.K. praeitų metų veikimas ir išdirbti nuostatai - taisyklės klubo ateities veiklai.

Išrinkta nauja valdyba šios sudėties: pirmininkas Dr. G. Kišonas, sekretorius Z. Zakarauskienė ir reporteris J. Lizdenis.

Sekantis Klubo narių susirinkimas įvyks p. Alf Šerno namuose. Paskaitą skaitys p. St. Butkus tėma: Vaistinės prekės (drugs) narkotikai ir kt.

Pabaigoje šeimininkai pakvietė narius užkandžiams ir alučiui.

Reporteris

VASARIO 16-sios

minėjimas amerikoniškai

Specialiai Mūsų Pastogei rašo J. Pelenauskas.

Amerikoje žiema, o jūs Australijoje saulutės glostomi. Oro spėjikai pranašavo lietų mūsų padangei, bet kaip paprastai jie neatspėjo, ir vasario 15 diena pasitaikė visiškai puiki, atsižvelgiant, kad žiema vis dar tebekabo virš Pensilvanijos.

Iš laikraščių sužinoję, kad šiandie Amerikos liet. B - nės Philadelphijos skyrius Liet. Namuose ruošia Vasario 16 minėjimą su garbingais amerikiečiais ir lietuviais svečiais, jau iš anksto pasirengėme žmona ir aš minėjime dalyvauti, kaip nauji atvykėliai iš Australijos. Nepaprastai įdomu buvo pamatyti ir palyginti, kaip šis didžiausias minėjimas praeis šiame mums dar naujame krašte. Na, dar tikėjomės ir su pažįstamais pasimatyti.

Į gana seno stiliaus ir senamo kvartale esančius Liet. namus prigūžėjo apie 350 tautiečių. Jų tarpe buvo ir keletas svečių: vienas iš pagrindinių kalbėtojų Simas Kudirka, ir keli amerikonai, senatorius, kitų tautybių atstovai, svečias, reprezentavęs Pensilvanijos gubernatorių ir Philadelphijos miesto ugniagesių vadas vietoj miesto burmistro, kuris prieš kiek laiko susilaužė kojį ir negalėjo dalyvauti.

Minėjimą pradėjo Juozas Lukas ir invokaciją sukalbėjo Fr. Juraška. Toliau kalbėjo gubernatoriaus atstovas ir įteikė Pensilvanijos valstijos deklaraciją, pagal kurią Pensilvanijos valstijoje Vasario 16 paskelbiama Lietuvių Diena. Burmistro atstovas įteikė panašią deklaraciją, kuria paskelbiama Vasario 16 Lietuvių Diena Philadelphijoje.

Pirmoji dalis baigėsi giesme už žuvusius, kurią išpildė choras Viltis.

Antroje dalyje pagrindiniais kalbėtojais buvo federalinis senatorius Hon. E.B. Forsythe ir po jo Simas Kudirka. Senatorius, kaip ir visi senatoriai, pasidžiaugė lietuvių ateivių įnašu į Jungtinių Valstybių struktūrą, palinkėjo nepailsti kovoje prieš komunizmą ir paprašė balsuoti už tinkamus kandidatus ateinančiuose rinkimuose.

Simas Kudirka paprašė visus daugiau melstis, neužmiršti dešimties Dievo įsakymų, netikėti iš Lietuvos atvykstantiems 'apaštalams' ir reaguoti visur, kur tik galima į Lietuvoje ar Sibire esantiems tautiečiams daromas skriaudas. Reikia pastebėti, kad Simas yra tikras širdies kalbėtojas.

Tarp senatoriaus ir Simo Kudirkos kalbų buvo įterpti keli tautiniai šokiai, kuriuos išpildė šeštadieninės liet. mokyklos mokiniai. Jiems akordeonu grojo Jonas Puodžius.

Pabaigoje buvo priimta rezoliucija,kurią tiesiog meistriškai perdavė jauna advokatė Onutė Valašinaitė. Rezoliucija pasiųsta U.S. prezidentui, valstybės sekretoriui Kissingeriui ir gal dar keliems žymiems valstybės pareigūnams. Minėjimas baigtas Tautos Himnu.

Minėjimą reikia skaityti vykusiu tiek iš dalyvių skaičiaus, tiek ir iš programos, nes be kelių mažų nesklandumų programa buvo pravesta ir išpildyta gan sklandžiai.

Man bežiūrint iš šalies atrodo, kad mes Australijoje panašius minėjimus galbnt paruošiame daugiau išdailintame pavidale, bet daugiausia tik mūsiškiams - saviesiems. Čia vis tik jautėsi šiek tiek skirtingiau, ir, pasakysiu, kad programos dalis (kalbos, rezoliucijos), įpinta anglų kalba visiškai nesumažino šventės efekto, bet tik tai jį pakėlė.

Ruošėjus reikia tikrai pasveikinti ne vien už įdėtą darbą, bet ir už ryšių palaikymą su mums naudingais asmenimis.

Skaitytojai pasisako

ATVIRAS LAIŠKAS
p. V. ŠLIOGERIUI

Tuščiai nesigirkim, bet ar nebūtų tiksliau - neklaidinkim bendruomenės?

V. Šliogeris rašo, esą Australijoje buvo savanorių kūrėjų, o likę vos dešimt. Aš manau, kad p. V. Šliogeris klysta. Ne vien Sydnejuje, Adelaidėje ir Perthe jie tilpo. O kur Melbournas, Tasmanija ir Brisbanė? Pagal p. Šliogerį, Vyties Kryžiaus ordenais apdovanotų jau nelikę. Bet jų yra! Jie santūrūs, nešūkauja, taip ir palikę užmarštyje.

Net du kartus stojau savanoriu: 1919 m. sausio 14, ir antrą kartą savanoriu stojau į tą patį dalinį po Suvalkų nesekmės. Esu apdovanotas Vyties Kryžiumi su kardais pagal kariuomenės įsakymą Nr. 52. O dabar trankausi po ligonines gydydamas nušaldytas kojas dar Dauguvos fronte. Nemanau, kad lietuvis drįstų sakyti tai, ko nėra nusipelnęs, tad venkime įtarinėjimų. Esu gimęs 1903 sausio 28 d.

Andrius Tamulevičius
Atsargos viršila, du kartus savanoris kūrėjas, apdovanotas Vyties Kryžiumi.

Sydnejaus 'KOVO' klubas nuo 1955 m. iki 1960 m. turėjo savo stiprią futbolo komandą, kuri žaidė Canterbury - Bankstown distrikto lygoje ir buvo atsiekusi labai gerų rezultatų. Kiekvienas koviečių futbolistų rungtynes stebėdavo gausus skaičius lietuvių.

Jauniems koviečiams futbolistams kuriant šeimas ir nesuradus didesnio prieauglio po penkerių metų gražios veiklos š i futbolo komanda pabaigė savo veiklą, tačiau ir šiandie koviečiai veteranai futbolistai yra dideli savo klubo rėmėjai ir jų vaikai aktyviai dalyvauja kitose Kovo sporto šakose.

Nuotraukoje: pirmoj eilėj iš kair.: A. Kapočius, V. Gilius, H. Šliteris, V. Burokas, E. Lašaitis. Stovi iš kair.: A. Grosas, A. Ruša, J. Karalius, J. Baikovas, M. Vasaris ir S. Norvilaitis.

LIETUVIŲ LAIDOJIMO BIURAS

FUNERALS OF DISTINCTION PTY. LTD.
17 RAILWAY PDE.

FAIRFIELD, N.S.W.

TEL. 72 5408. Veikia 24 valandas per parą.

KOVO KLUBE

'KOVO'
METINIS SUSIRINKIMAS

Balandžio 11 dieną (sekmadienį) 3 val. Sydnejaus Lietuvių Klubo mažojoje salėje šaukiamas Sydnejaus Sporto Klubo 'KOVO 'visuotinis Metinis susirinkimas.

Darbotvarkėje:

1. Susirinkimo atidarymas;
2. Susirinkimo prezidiumo sudarymas;
3. Mandatų komisijos sudarymas;
4. Klubo pirmininko pranešimas;
5. Klubo iždininko ataskaita;
6. Revizijos komisijos pranešimas;
7. Naujos valdybos rinkimai;
8. Klausimai ir sumanymai ir,
9. Susirinkimo uždarymas.

Visiems klubo nariams ir rėmėjams dalyvavimas būtinas, kai sportininkų rėmėjai ir bičiuliai kviečiami šiame svarbiame 25 -čio jubiliejiniame susirinkime dalyvauti, kad ateities darbams galėtume nustatyti tinkamas gaires tuo pačiu išrinkti naują darbščią valdybą.

'KOVO VALDYBA

Australija numačiusi šelpti Papua - New Gvineją skirdama kasmet po 180 milijonų dolerių.

***

Naujuoju Amerikos ambasadoriumi Anglijai paskirta moteris Mrs. Anne Armstrong.

Pranešimai

'POLITINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Kovo 14 d., sekmadienį, 3 val. Sydnejaus Liet. Klubos mažoje salėje įvyksta p. V. Šliogerio (senj.) paskaita - pranešimas

'Politinių įvykių apžvalga'.

Sekdamas pasaulio spaudą p. V. Šliogesris atranda tokių dalykų, ko mūsų kasdieninėje spaudoje nėra, tačiau svarbiausia pats tų įvykių susumavimas ir išvados. Visi sydnejiškiai maloniai kviečiami ateiti pasiklausyti.

Jeigu šitokios rūšies parengimas susilauks pritarimo ir dėmesio, tokie parengimai ateity bus organizuojami periodiškai.

MELBOURNO LIETUVIAMS

Vykdydamas 'Mūsų Pastogės' įgaliotinio pareigas priimu prenumeratos mokestį, skelbimų mokestį, užsilikusias nemokėtas skolas ir 'Mūsų Pastogei' skiriamas aukas. Tad esu pasiruošęs kiekvienu metu (Šeštadieniais Talkoje) patarnauti visiems Melbourno tautiečiams.

Ypač kviečiu Melbourno jaunimą jungtis į Mūsų Pastogės skaitytojų šeimą.

Ta proga pranešu, kad esu gavęs Melbourno tautiečių sąrašą, kurie yra skolingi Mūsų Pastogei už praeitų metų prenumeratą ar skelbimus. Prašau neskaityti nedraugiškumu, jeigu jiems progai pasitaikius apie tai priminsiu.

Ig. Alekna
'Mūsų Pastogės' Įgaliotinis.

PRANEŠIMAS DĖL STUDIJŲ DIENŲ MELBOURNE

Dėl susidariusių trūkumų Studijų Dienos, kurios turėjo įvykti balandžio 16-19 dienomis yra atidėtos velyvesniam laikui.

A.L.B. Švietimo
Vadovas P. Sungaila

Daug sužinosi skaitydamas Mūsų Pastogę!

SKELBIMAS

Sydnejaus Lietuvių Klubui reikalingas asmuo klubo vedėjo - Secretary Manager pareigoms. Gali kreiptis asmenys, turį patyrimo toje darbo srityje arba asmenys, norį mokintis tų pareigų. Būtina mokėti lietuviškai. Dėl darbo sąlygų ir atlyginimo abipusis susitarimas.

Kreiptis raštu pažymint savo amžių, išeitą mokslą ir ką dirba dabar.

Lithuanian Club Ltd.,
Board of Directors,
P.O. Box 205, Bankstown, N.S.W. 2200

MŪSŲ PASTOGĖS ADMINISTRACIJA INFORMUOJA.

Atkreipiame gerb. skaitytojų dėmesį, kad kylant kainoms drauge pakilo ir Mūsų Pastogės administracinės išlaidos. Štai nuo šių metų pradžios Mūsų Pastogės pašto persiuntimo išlaidos pakeltos dvigubai: iki pereitų metų už Mūsų Pastogės persiuntimą mokėjome 58 dol., o dabar jau virš šimto. Taip pat nuo pereitų metų rugsėjo pakeltos laiškų persiuntimo kainos labai padidina administracijos pašto išlaidų pozicijas.

Atsižvelgiant į tai administracija perspėja malonius skaitytojus, kad pakvitavimų už apmokėtas prenumeratas nesiuntinėsime, o tik iškilus kokiems neaiškumams teks duoti paaiškinimus ar apyskaitas.

'M.P.' Administracija

SYDNEJAUS LIETUVIŲ KLUBAS

16-18 East Terrace, Bankstown. Tel.: 708-1414

PROGRAMOS SEKMADIENIAIS:

Kovo 21 d.

MARION MORRIS
Grakšti, žavinga dainininkė

Sydnejaus Liet. Klubą perkant, didesniais kiekiais duodama 10% nuolaidos už spiritinius gėrimus ir 5% už alų. Pasinaudokite lengvatomis.

FILMAI LIET. KLUBE

Kovo 24 d., trečiadienį, 7.30 val.: "Life is a Cabaret". M. Muzikalinis filmas, vaizduojąs Vokietijos krizę 1930 m.

Netrukus numatoma Klube radikalių pakeitimų. Ateity filmai bus rodomi sekmadieniais.

KLUBAS ATVIRAS:
pirm.-treč. nuo 4 iki 10 val. v.; ketv. 4-11, penk. 4-12, šešt. nuo 2 iki 1 val. ryto, sekm. 12.30 iki 11 v.v.
Valgykla veikia: pirmd.-penktad. nuo 6 iki 9 v.v., šeštad. nuo 6 iki 10 v.v. sekmad. nuo 1 val. vak. iki 9 val. vak.
Šokių vakaro metu ir valgykloje kiekvienu metu vyrai dėvi kaklaryšius.

ŠOKIŲ MUZIKA:
Šeštadieniais nuo 8 iki 12 val., sekm. nuo 7.00 iki 11.00 val.

- **Antradieniais stalo tenisas**
- **Trečiadieniais šachmatai**
- **Ketvirtadieniais dvigubi jackpotai**

SYDNEJAUS SPORTO KLUBAS "K O V A S" kovo 20 dieną šeštadienį) rengia savo 25-rių metų

JUBILIEJINĮ **BALIŲ**

įvykstantį Ukrainiečių Klubo salėje 11-15 Church St., Lidcombe.

Programoje:

Iškilmingas 25-čio aktas, solistės GRAŽINOS ZIGAITYTĖS meninės grupės pasirodymas, didžiosios "Kovo" loterijos su pirmu prizu kelione dviems į Singapūrą traukimu, laimingas įėjimo prizas - 100 dol. vertės vario išdirbinys, šampano tostas nemokamai, kokteilių ir gėrimų barai, puikūs užkandžiai ir lietuviška kapela iki apalpimo.

Įėjimas - 4 dol., jauniams iki 16 metų ir pensininkams - 2 dol. Stalus rezervuoti pas A. Laukaitį tel. 7980306, arba pas kitus valdybos narius.

KVIEČIAMI VISI. Pradžia 7.30 v.v.

Valdyba

Į ADMINISTRACINES VIRŠŪNES

Dr. A. Grincevičiūtė - Wallis išrinkta į N.S.W. Dental Association Council. Tai yra aukščiausias dantų gydytojų profesinis organas N.S.W.valstijoje, kuris registruoja dantų gydytojus ir nustasto profesines darbo gaires.

Apie Dr. A.Grincevičiūtę Wallis plačiai aprašyta dantų gydytojų žurnale. Paminėta, kad tai yra pirmoji moteris bet kada išrinkta į tokią poziciją. Aprašyta jos gyvenimo istorija ir pabrėžta, kad yra lietuvė, aktyviai besireiškianti Australijos lietuvių veikloje.

Dr. A. Grincevičiūtė - Wallis gerai žinoma Sydnejaus lietuvių gyvenime: sporte kaip pirmaujanti stalo tenisininkė ir slidininkė, filisterių Būrelyje, kuriam ji šiuo metu ir vadovauja, Syd. Gydytojų D - je.

Sveikiname kolegę Nitą ir linkime profesinės ir asmeninės sėkmės ateityje.

Dr. Irvis Venclovas
Sydnejaus Liet. Gydytojų Draugijos vardu.

Reformos Sydn. Lietuvių Klube

Jau virš dvejų metų nusistovėjusi Sydnejaus Lietuvių Klubo parengimų tvarka nuo kovo 28 d. keičiama: sekmadieniais nei muzikos, nei šokių, nei artistų programos nebus, o bus rodomi filmai nuo 7 val. ir pagal susitarimą lietuviški parengimai - paskaitos, minėjimai ir pan.

Kiekvieną penktadienį, pradedant kovo 26 d. nuo 8 iki 12 val. šokiai grojant 'Golden Trio' kapelai. Taip pap kas antrą šeštadienį bus nuo 9.30 val. kviestinių artistų programa, kaip kad būdavo iki šiol sekmadieniais. Taigi, jau kovo 27 d. šeštadienį, programoje dvi austrės dainininkės - citaristės Lothe ir Johana. Apie kitus artistų pasirodymus sekite spaudoje Lietuvių Klubo pastovų skelbimą.

Sąryšyje su programos pertvarkymu keičiasi ir klubo valgyklos valandos pirmadieniais ir antradieniais Klubo valgykla uždaryta (permažai valgytojų).

Valgykla veiks kitomis dienomis:
Trečiadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 9 val.
Penktadieniais ir šeštadieniais nuo 6 iki 10 val.
Sekmadieniais nuo 1 iki 7.3o val.

Visi šitie pakeitimai įvesti Klubo narių ir svečių patogumui: savaitgalių pramogos pradedamos penktadienių vakarais, kas padeda sumažinti įtampą po visos savaitės darbų. Sekmadieniai palieka laisvesni, daugiau asmeniškam ir bendruomeniniam bendravimui. Filmai bus rodomi kiekvieną sekmadienį.

Visi nariai kviečiami šiuos pekeitimus klube įsidėmėti ir prie jų prisitaikyti. Malonu pastebėti, kad ruošiant šį pakeitimų projektą buvo atsiklausta visos eilės aktyvių klubo narių ir net svečių, kurie tam entuziastingai pritarė.

NAUJI "M.P." SKAITYTOJAI

L. Pakalnis S. A.
P. Vaitkus Vic.
E. Misiulis "
V. Sims "
A. Grikšelis "
B. Bitė "
K. Česna "
A. Vailionis "
J. Varkalis "

Sydnejiškiai jaunimo Kongreso dalyviai pradėjo ilgesnį savo pasakojimą iš savo kelionių į Kongresą jau šiame Mūsų Pastogės numeryje. Viešas kongreso dalyvių pranešimas su skaidrėmis įvyks kovo 28 d., sekmadienį, 4 val. Sydnejaus Lietuvių Klube.

R. Vokietijos klasėj

Mokytojas klausia mokinį:

— Kodėl mes privalome mylėti Sovietų Rusiją?

— Už tai, kad ji mus išlaisvino.

— O kodėl mes privalome neapkęsti Amerikos?

— Už tai, kad ji mūsų neišlaisvina . . .

MŪSŲ PASTOGĖ

LITHUANIAN AUSTRALIAN WEEKLY "OUR HAVEN"
Australijos Lietuvių bendruomenės laikraštis
Leidžia ALB Krašto Valdyba
Redaktorius V.Kazokas
Redakcijos Patariamoji Komisija: J.Maksvytis, A.Reisgys.
Redakcijos adresas: 13 Percy S., Bankstown,N.S.W. 2200;
Tel. 7098395
Leidėjo ir Administracijos adresas Box 4558, G.P.O. Sydney 2001
Administracijos Tel. 6499062

Prenumerata: metams	$15.00
6 mėn.	$ 8.00
Užsieny metams	$18.00
Oro paštu užsieny	$37.00
Atskiras numeris	$00.35

Redakcija rašinius taiso ir skelbia savo nuožiūra. Už skelbimų turinį neatsakoma.

PRINTED BY ROTOR PRESS PTY.LTD